

EVALUATIE- beleid

Onder evaluatie verstaan we het beschrijven en beoordelen van leerprestaties en de ontwikkeling van het kind. In deze nota beschrijven we de manier waarop wij de behaalde resultaten bij onze leerlingen meten en overbrengen naar anderen (leerlingen, ouders, leerkrachten, ...).

Inleiding

Op het niveau van het leren merken we dat maatschappelijke veranderingen scholen uitdagen om, naast instructie en opbouwen van kennis, ook werk te maken van competentie-ontwikkeling. Op het niveau van het onderwijzen is meer dan ooit het besef gegroeid dat het onderwijs-proces moet rekening houden met leerlingkenmerken bij het realiseren van de onderwijsdoelen. Het stelt ons in staat om elke leerling te leiden naar een kwalificatie die aansluit bij zijn/haar talenten en interesses.

De meeste toetsen zijn de evaluatie van een product. Dit product evalueren we met een cijfer. Niet alle vakken of deelvakken worden gequoteerd met een cijfer. Niet alle testen zijn meetbaar. Dikwijls gaat dit gepaard met een proces. Dit proces wordt door een zachte evaluatie beoordeeld (samenwerken, interesse, ..., werkjes rond muzo, lichamelijke opvoeding).

Rekening houdend met de beginsituatie en vorderingen (nagegaan door testing of observatie) wordt er gedifferentieerd gewerkt.

Doel

We omschrijven **evalueren** als een activiteit waarbij leerkrachten

- **informatie verzamelen** over de leerprestaties van hun kleuters/leerlingen;
- er **een oordeel over uitspreken**;
- en die **rapporteren**.

De algemene principes van evaluatie in het basisonderwijs

De evaluatie is gericht op het leerplan

In de eerste plaats is de evaluatie erop gericht om na te gaan of kinderen de leerplandoelen bereiken. Dat houdt in dat de leerplandoelen op een deskundige manier moeten worden geëvalueerd. De eindbeslissing (overgaan/overzitten/attestering) is louter gebaseerd op bereiken van doelen uit het leerplan.

Een positief en veilig leer- en evaluatieklimaat in de klas creëren

Kinderen moeten zich veilig voelen. Fouten maken mag en de kinderen moeten ervaren dat je uit fouten veel kan leren.

De evaluatie is gericht op begeleiding

Een goede evaluatie staat ten dienste van het leren. Dit wil zeggen dat evaluatie gepaard gaat met gerichte feedback, zowel over de prestatie als het leerproces van het kind, en aanleiding geeft om te sleutelen aan het leerproces.

Dikwijls zoekt de evaluatie enkel in op de prestatie van het kind om na te gaan in hoeverre de gestelde leerdoelen bereikt worden. De prestatie van het kind is echter het resultaat van een complex proces dat beïnvloed wordt door verschillende factoren.

'Achter de schermen' gaan kijken kan heel wat bijkomende informatie opleveren en een aanzet geven tot een betere ondersteuning. Het is belangrijk dat de leraar gedetailleerd probeert te achterhalen welke factoren de prestatie van het kind hebben beïnvloed.

Een test snel nakijken, een foutenanalyse, een gesprekje, ... kunnen hier wonderen doen. Kinderen moeten met de feedback iets kunnen aanvangen voor het verdere verloop van het leerproces.

De evaluatie is onderdeel van het onderwijsleerproces

Evalueren is een onderdeel van de dagelijkse didactische praktijk van leren en onderwijzen; het is er mee verweven.

Formele (vb. beoordeling van een opdracht) en informele (vb. observaties tijdens de dagelijkse leeractiviteiten) evaluatiemomenten leveren relevante informatie op over het leerproces.

De evaluatievormen zijn gevarieerd

De algemene betrouwbaarheid van de evaluatiepraktijk wordt groter als de leraar een gevarieerd aanbod aan evaluatievormen inzet.

Naast de toetsen is er nog een grote waaier aan andere evaluatievormen die we als informatiebron kunnen gebruiken: observatie, een tentoonstelling, een prestatie, een presentatie, ...

Deze variëteit aan evaluatievormen levert elementen op die een gedetailleerd en genuanceerd beeld schetsen van het leerproduct en leerproces van kinderen. Het komt er dus op aan om de juiste evaluatievorm te kiezen. Voor de evaluatie van een les wiskunde hanteren we andere vormen dan voor een groepswork.

De evaluatie gebeurt samen

De leerkracht is niet de enige die het leerproces stuurt en achteraf verantwoordelijk is voor de evaluatie. Hij heeft een eerder begeleidende rol en staat samen met de kinderen in voor de evaluatie. Dat kan zowel voor, tijdens als na de eigenlijke evaluatie.

Daarnaast kan de leerkracht ook informatie inwinnen bij de zorgcoördinator, de vakleerkrachten en de collega-leerkrachten.

De mate van betrokkenheid van kinderen varieert natuurlijk naargelang de leeftijd van de kinderen. Naarmate de schoolloopbaan van kinderen vordert, draagt de leerkracht steeds meer verantwoordelijkheid over aan de kinderen:

- leerlingen evalueren zichzelf, leren nadenken over het leerproces, zelfreflectie
- leerlingen evalueren medeleerlingen

De evaluatie is er om te reflecteren op de eigen onderwijspraktijk

De leerkracht kan de evaluatiegegevens ook gebruiken om kritisch te reflecteren op zijn onderwijspraktijk. Lag het lestempo misschien te hoog/te laag? Kan hij beter een andere werkvorm gebruiken om de leerstof aan te brengen? Moet hij sterker inzetten op pre-instructie voor sommige kinderen?

Beeldvorming

Kleuteronderwijs

We leren onze kleuters in het begin van het schooljaar kennen door middel van:

- informatiegegevens van ouders of andere begeleiders;
- spontane observatie (voortdurend);
- gerichte observatie: geleid spel, bewegingsopvoeding, muzo;
- gegevens van de klastitularis;
- gegevens uit leerlingendossier.

Observatie: Onder observatie verstaan we het gericht kijken naar de gedragingen van het kind. Hierdoor kan de kleuterleidster de ontwikkeling van het kind op de voet volgen en kan zij een aangepaste begeleiding verzekeren. Daarbij krijgt het kind alle kansen om naar eigen aanleg zijn 'ik' optimaal te ontwikkelen. De kleuterleidster noteert in de loop van het schooljaar op regelmatige basis de resultaten van observatie, om nadien, bij te sturen waar nodig.

Het individueel begeleidingsdossier: In de kleuterschool wordt voor het kind vanaf het begin een leerlingendossier met een aantal informatieve gegevens aangelegd. De observaties, die geregistreerd worden in het kindvolgsysteem (KVS), zijn hiervan een belangrijk onderdeel. Dit wordt regelmatig door de leerkracht ingevuld op basis van de observaties tijdens instructiemomenten en geleide activiteiten. Aansluitend hierop wordt het leerlingendossier van zorgleerlingen besproken met de ouders, de directie, de leerkrachten, het zorgteam en eventueel het Clb en ONW tijdens het multidisciplinair overleg (MDO). Bij de bespreking van de 5-jarigen trachten we ook de leerkracht van het eerste leerjaar te betrekken.

Lager Onderwijs

Wij leren onze leerlingen in het begin van het schooljaar kennen door middel van:

- informatiegegevens van ouders;
- gegevens van het leerlingendossier
- overgangsbepalingen;
- informele gesprekken met vorige leerkracht;
- rapporten vorig schooljaar + dossieropvraging andere scholen;
- spontane en gerichte observatie via het leerlingvolgsysteem;
- observatietoetsen om beginsituatie na te gaan (begin schooljaar);
- oudercontacten en kindcontacten.

Deze vorderingen hebben niet alleen betrekking op kennis en vaardigheden, maar ook op gedragingen en houdingen als inzet, zelfstandigheid, initiatief, nauwkeurigheid, zorg en orde, sociaal gedrag, volledigheid, tempo, studiehouding, leren leren.

Hierdoor komen we aan een product- en procesevaluatie waarbij rekening gehouden wordt met de eigenheid van alle leerlingen.

Evaluatiemiddelen

Kleuteronderwijs

Alle kleuterleidsters vullen een individueel begeleidingsdossier in met:

- eigen observaties
- aangevuld met gegevens uit het kindvolgsysteem

Summatieve evaluatie: gestandaardiseerde proef voor taal en ordenen in de derde kleuterklas.

Lager Onderwijs

Een toets is de parameter om een diagnose, remediëring op te bouwen.

Wij meten en waarderen permanent de behaalde resultaten bij onze leerlingen door:

- spontane en gerichte dagelijkse observatie;
- spontane en gerichte klas- en/of individuele gesprekken;
- formatieve toetsen
  - dagelijkse inoefentaken en overhoringen;
  - toetsen na elke leerstofstap;
  - toetsen voor wiskunde-taal-WO na elk hoofdstuk;
  - open en gesloten boek toetsen
  - eigen toetsen
- summatieve toetsen: grotere hoeveelheden leerstof (in 5 en 6 per trimester);

- leerlingvolgsysteem: gestandaardiseerde proeven begrijpend lezen, spelling en wiskunde,
- Idp's in het zesde leerjaar (minimum 3 domeinen)
- taalscreening Salto in het eerste leerjaar
- AVI-leestesten
- Procesgerichte evaluatie voor muzische en lichamelijke opvoeding (zachte evaluatie)
Hier beoordelen de leerkrachten vooral processen van aanleren van technieken en attitudes.

Rapportering

Kleuteronderwijs

Onze evaluatiegegevens brengen we over:

- mondeling aan de ouders bij oudercontacten;
- bij occasionele gesprekken;
- via meegeven van knutselwerkjes, ... ;
- tijdens overlegmomenten.

Als ouder kan je steeds op de hoogte blijven van de ontwikkeling van je kind en de gebeurtenissen in de school door onder meer:

- gesprekken met de kleuterleidsters tijdens oudercontacten op initiatief van de school of op aanvraag van de ouders of de directie/zorgteam;
- informatie- en gespreksmomenten;
- informele contacten met de kleuterleidsters voor en na de activiteiten of na afspraak;
- het heen- en weermapje;
- schriftelijke mededelingen door de directie of kleuterleidster;
- rechtstreeks betrokken worden bij het klasgebeuren door mee te werken aan activiteiten;
- contacten met het Centrum voor Leerlingbegeleiding (CLB).

Lager Onderwijs

Onze evaluatiegegevens brengen we over via:

- het rapport
- mondelinge rapportering tijdens de individuele oudercontactavonden;
- occasionele gesprekken (formeel/informeel);
- agenda: als communicatiemiddel tussen ouders en school, deze moet dagelijks worden ondertekend door de ouders;
- toetsen ter ondertekening;
- gesprekken op afspraak i.v.m. de ontwikkeling van het kind. Dit gebeurt op aanvraag van zorgteam, leerkracht of ouders of andere betrokkenen.

Op aanvraag kunnen ouders een dubbel van het rapport ontvangen.

Als ouder kan je tevens op de hoogte blijven van de vorderingen van je kind d.m.v.:

- de werkboeken en/of lesmappen;
- huiswerken: zelfstandig uit te voeren opdrachten als inoefening van de lessen;
- contacten met CLB

✓ Visie

Het doel van dit rapport is het leerproces en de prestaties van de leerling in kaart brengen om de onderwijsaanpak hierop af te stemmen. Leerlingen worden geëvalueerd om ze in hun leerproces te ondersteunen. Het gaat er dus om om kinderen vooruit te helpen.

✓ Oudercontact

Bij de start van het schooljaar wordt er een infomoment georganiseerd zowel in de kleuterschool als in de lagere school. Het doel hiervan is enerzijds ouders informeren over de klaswerking, maar anderzijds ook de leerkracht informeren over de leerling. Bijvoorbeeld over het gedrag en de belevingswereld van het kind: omgaan met uitdagingen, conflicten, hobby's, interesses, talenten, thuissituatie, eigenschappen,... . Ouders krijgen op voorhand een infobundel mee. Tijdens het infomoment krijgen ouders de kans om een kijkje te nemen in de klas, het materiaal in te kijken en vragen te stellen m.b.t. de infobundel die ze mee kregen en indien gewenst hun kind verder individueel te bespreken met de klasleerkracht. Verder kan je een gesprek hebben met andere ouders, zorgleerkrachten, LO-leerkrachten, crea-juf en directie.

✓ Afspraken omtrent het oudercontact

Het rapport wordt de dag van het oudercontact met de leerling en de leerkracht besproken in de klas. Leerlingen maken de zelfevaluatie in de klas.

De rapporten worden meegegeven tijdens het oudercontact. Wanneer ouders niet naar het oudercontact kunnen komen en een ander moment wensen te komen dan kan dat op een later tijdstip. Leerlingen waarvan de ouders niet naar het oudercontact komen krijgen hun rapport de dag nadien mee naar huis.

✓ Kindcontact

Elk jaar worden er kindcontacten georganiseerd. Dan wordt besproken hoe het gaat in de klas, hoe het kind zich voelt, welke succeservaringen het heeft of wat er nog moeilijk gaat.

✓ Brede evaluatie

Bij het evalueren van de leerlingen hebben we aandacht voor een breed spectrum van doelen: kennis, vaardigheden, attitudes, persoonlijkheidsontplooiing, waarden, levensbeschouwelijke groei,... Sommige doelen worden geëvalueerd met een cijfer, andere door middel van observatie, taken en werkstukken,...

✓ Evaluatiesoorten

Evaluatie met cijfers (herleiding op 10) -

Evaluatie AVI -

Evaluatie enkel met woorden (zonder cijfers of symbolen) -

Evaluatie met sterren (Crea, LO, godsdienst, zelfsturing,...)

 = Zeer goed

 = Goed

 = Voldoende

 = Onvoldoende

✓ **Adviezen**

Bij de resultaten zal de leerkracht ook een waardering geven waarbij hij de evolutie van de resultaten meeneemt als criterium. De leerkracht kan een verwachtingsscore (v) hanteren, individueel bepaald voor elke leerling. Zo kan u als ouder het resultaat beter inschatten.

✓ **Opvolging**

De toetsenmap en de werkboeken worden regelmatig in het weekend meegegeven. In de toetsenmap kunnen naast toetsen ook werkstukken of andere evaluatiedocumenten zitten of er kan voor een bepaald vak gewerkt worden met een portfolio. We vragen aan ouders om toetsen steeds te handtekenen en regelmatig eens met je kind de werkboeken door te nemen.

✓ **Zelfsturing en zelfevaluatie**

Na het afnemen van toetsen, worden de fouten samen geanalyseerd. Het rapport wordt besproken met de leerling en samen met de leerkracht worden er enkele initiatieven voor bijsturingen genomen. Op elk rapport wordt er aan de leerling gevraagd om te reflecteren op zijn werkhouding en op zijn vorderingen. Deze zelfevaluatie gebeurt in de klas.

✓ **Feedback van de ouders**

Op het rapport mogen de ouders feedback ("een pluim") geven. De feedback is best gericht op de werkhouding en de vorderingen die het kind maakte. We willen vooral het kind waarderen voor de inspanningen die het leverde.

✓ **Rapportperiodes & kindcontacten**

Bij elk rapport hoort ook een oudercontact en een rapportbespreking met de leerling. Het rapport is een middel om te communiceren over de ontwikkeling van de leerling, met het oog op de ondersteuning van die ontwikkeling.

Enkele keren per jaar wordt er een oudercontact georganiseerd, het eerste oudercontact is informatief. Bij de 3 andere zal het rapport worden besproken met de ouders.

1. Informatief oudercontact - infomoment (begin september)
2. Herfstrapport (november) - voor iedereen
2. Lenterapport (maart) - op vraag / vrijblijvend
3. Zomerrapport (juni) - voor iedereen

Extra zorg gesprekken vinden plaats in de loop van het schooljaar, op uitnodiging van de zorgcoördinator, de klasleerkracht of op vraag van de ouders.

✓ **Differentiatie**

Wanneer er tijdens de lessen gedifferentieerd wordt (bijvoorbeeld: extra instructie, hulpmiddelen, meer of minder doelen / leerinhouden, meer of minder tijd, flexibele uitvoering,...), dan slaat de evaluatie ook terug op het specifieke traject dat de leerling heeft gevolgd. M.a.w. de doelen die voor de leerlingen werden nagestreefd worden geëvalueerd. Dit impliceert dat niet voor alle leerlingen eenzelfde norm geldt. Om die reden worden resultaten niet vergeleken met klasprestaties. Het oordeel is gekoppeld aan de vooruitgang die de leerling maakt in zijn traject. Dit wordt expliciet vermeld op het rapport en gecommuniceerd tijdens het oudercontact om zo ouders te behoeden voor verkeerde inschattingen van hun kind. Hieronder vind je een overzicht van de symbolen die gebruikt worden om deze differentiatie aan te geven op het rapport zelf. Een gedifferentieerd rapport wordt opgemaakt na overleg tussen de klastitularis, de zorgcoördinator, de ouders en het kind zelf.

	Ik kreeg extra tijd.		ik gebruikte de computer.		Aanpassingen voor anderstalige nieuwkomers.
	Ik maakte gebruik van materiaal.		ik gebruikte een rekenmachine.		Ik krijg extra uitbreidingsoefeningen
	Ik kreeg extra hulp van iemand.		Ik maakte een aangepaste toets.		Ik volg een ander traject.

Samenwerking met externen

De samenwerking om de evaluatie te verfijnen gebeurt met:

- CLB: samenwerking voor kinderen met leermoeilijkheden en –achterstand, gedragsproblemen, oriëntatietesten (in het 6de leerjaar);
- externe logopedist: taalproblemen, leerproblemen;
- revalidatiecentrum: leermoeilijkheden;
- medewerkers van externe begeleidingscentra;
- begeleiding door het ONW (Ondersteuningsnetwerk)

Verwachtingen naar ouders toe

Communicatie is het middel om op de hoogte te blijven van het doen en laten van uw kind op school.

Daarom vragen wij om:

- de agenda dagelijks te controleren;
- tijd maken om huistaken te begeleiden;
- briefwisseling grondig te lezen;
- ingaan op uitnodigingen voor oudercontacten, infoavonden, extra gesprekken op uitnodiging van het zorgteam, ... ;
- open staan voor opvolging;

Slotbemerking

Dit evaluatiebeleid maakt deel uit van het Schoolwerkplan en wordt daarin ook bewaard. In een werkmoment tijdens de personeelsvergadering werden gegevens verzameld.

Deze nota werd voorgesteld op de ouderraad/schoolraad van december 2020 en nadien via de website van de school kenbaar gemaakt aan de ouders.

Tijdens de infoavonden worden de verwachtingen naar de ouders toe uitgelegd.